

Kohtuasi C-10/10

Euroopa Komisjon

versus

Austria Vabariik

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Kapitali vaba liikumine – Uurimis? ja õpetamisülesannetega tegelevatele organisatsioonidele tehtud annetuste mahaarvamine – Mahaarvamise piiramine riigi territooriumil asuvatele organisatsioonidele tehtud annetustega

Kohtuotsuse kokkuvõte

Kapitali vaba liikumine – Piirangud – Maksuõigusnormid – Tulumaks – Uurimis? ja õpetamisülesannetega tegelevatele organisatsioonidele tehtud annetuste mahaarvamise piiramine riigi territooriumil asuvatele organisatsioonidele tehtud annetustega

(EÜ artiklid 56 ja 58, EMP leping, artikkel 40)

Liikmesriik, kes lubab uurimis? ja õpetamisülesannetega tegelevatele organisatsioonidele tehtud annetused maksustamisel maha arvata üksnes siis, kui need organisatsioonid asuvad selle riigi territooriumil, rikub kohustusi, mis tulenevad EÜ artiklist 56 ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artiklist 40.

Selliseid liikmesriigi maksuõigusnorme, mis eristavad liikmesriigi organisatsioonidele ja teises liikmesriigis asuvatele organisatsioonidele tehtud annetusi, võib tegelikult pidada kapitali vaba liikumist käsitlevate asutamislepingu sätetega kooskõlas olevaks, kui erinev kohtlemine puudutab olukordi, mis ei ole objektiivselt sarnased või mida saab õigustada ülekaalukast üldisest huvist lähtudes. Peale selle, et erinev kohtlemine oleks õigustatud, ei tohi see minna kaugemale, kui on vajalik asjaomaste õigusnormide eesmärgi saavutamiseks.

Esiteks kriteerium, mis eristab maksumaksjaid üksnes annetuse saaja asukoha järgi, ei saa juba määratluse järgi olla õige kriteerium, mille alusel hinnata, kas olukorrad on objektiivselt sarnased, ja seega teha kindlaks, mille poolest need objektiivselt erinevad. Teiseks, kuigi on tõsi, et uurimis? ja arendustegevuse edendamise puhul võib olla tegemist ülekaaluka üldise huviga, on sellised siseriiklikud õigusnormid, millega antakse mahaarvamiste tegemise õigus üksnes seoses asjaomases liikmesriigis tehtud uurimistööga, otseselt vastuolus liidu poliitikaga teadusuuringute ja tehnoloogia arendamise alal. Vastavalt EÜ artikli 163 lõikele 2 on selle poliitika eesmärk kõrvaldada uurimisalast koostööd takistavad fiskaaltõkked ja järelikult ei saa seda rakendada uurimis? ja arendustegevuse edendamiseks siseriiklikul tasandil.

(vt punktid 29, 35, 37, 44 ja resolutsioon)

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

16. juuni 2011(1)

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Kapitali vaba liikumine – Uurimis- ja õpetamisülesannetega tegelevatele organisatsioonidele tehtud annetuste mahaarvamine – Mahaarvamise piiramine riigi territooriumil asuvatele organisatsioonidele tehtud annetustega

Kohtuasjas C-10/10,

mille ese on liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi, mis on esitatud ELTL artikli 258 alusel 8. jaanuaril 2010,

Euroopa Komisjon, esindajad: R. Lyal ja W. Mölls, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Austria Vabariik, esindaja: C. Pesendorfer, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees J.-C. Bonichot, kohtunikud K. Schiemann, C. Toader, A. Prechal (ettekandja) ja E. Jarašinas,

kohtujurist: V. Trstenjak,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 8. märtsi 2011. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et Austria Vabariik on rikkunud EÜ artiklist 56 ja 2. mai 1992. aasta Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (EÜT 1994, L 1, lk 3; ELT eriväljaanne 11/52, lk 3, edaspidi „EMP leping”) artiklist 40 tulenevaid kohustusi, kuna Austria Vabariik lubab uurimis- ja õpetamisülesannetega tegelevatele organisatsioonidele tehtud annetused maksustamisel maha arvata ainult siis, kui need organisatsioonid asuvad Austrias.

Õiguslik raamistik

EMP leping

2 EMP lepingu artikkel 40 sätestab:

„Käesoleva lepingu raames ei seata lepinguosalistele mingeid piiranguid [Euroopa Liidu]

liikmesriikide või [Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA)] riikide residentidele kuuluva kapitali liikumise suhtes ega diskrimineerita kodakondsuse, elukoha või kapitali investeerimiskoha alusel. Käesoleva artikli kohaldamiseks vajalikud sätted on esitatud XII lisas.”

3 EMP lepingu XII lisas „Kapitali vaba liikumine” viidatakse nõukogu 24. juuni 1988. aasta direktiivile 88/361/EMÜ asutamislepingu artikli 67 rakendamise kohta [artikkel tunnistati kehtetuks Amsterdami lepinguga] (EÜT L 178, lk 5; ELT eriväljaanne 10/01, lk 10). Selle direktiivi artikli 1 lõikes 1 liigitatakse kapitali liikumine vastavalt direktiivi I lisas esitatud nomenklatuurile.

Siseriiklik õigus

4 Vastavalt 7. juuli 1988. aasta tulumaksuseaduse (Einkommensteuergesetz, *BGBI.* 400/1988, edaspidi „EStG”) § 4 käsitakse kasumi kindlaksmääramist kui tulumaksu arvutamise alust. Selle sätte kohaselt vähendatakse kasumit tegevuskulude võrra. Paragrahvi 4 lõige 4 täpsustab muu hulgas, et teatavad kuluartiklid, mis on täpselt loetletud, „on igal juhul” tegevuskulud.

5 Nimetatud seaduse § 4a punkt 1 2009. aasta maksureformiseaduse redaktsioonis (*BGBI.* I 26/2009, edaspidi „muudetud EStG”), mis käsitleb käibekapitali arvelt tehtud annetusi, loetleb rea annetusi, mis loetakse samuti tegevuskuludeks. Sealjuures võtab muudetud EStG § 4a üle tegevuskulude loetelu, mis oli kuni 31. märtsini 2009 esitatud EStG § 4 lõike 4 punktis 5.

6 Muudetud EStG § 4a on sõnastatud järgmiselt:

„Tegevuskuludeks loetakse ka:

1) annetusi käibekapitali arvelt

– uurimisülesannete või

– täiskasvanuhariduses selliste õpetamiskohustuste läbiviimiseks, mis on seotud teadusliku või kunstialase õppega ja vastavad 2002. aasta ülikooliseadusele,

aga ka sellega seotud teaduslike publikatsioonide ja dokumentatsiooni jaoks järgmistele organisatsioonidele:

a) ülikoolid, kunstikõrgkoolid ja kujutava kunsti akadeemiad, nende osakonnad, instituudid ja muud organisatsioonid;

b) riigi või liidumaade seaduste alusel loodud fondid, mille ülesanne on uurimistegevuse edendamine;

c) Austria Teaduste Akadeemia;

d) juriidiliseks isikuks mitteolevad kohalike omavalitsuste asutused, kes tegelevad peamiselt nimetatud liiki uurimis- või õpetamisülesannetega Austria teaduses või majanduses või nendega seotud teaduspublikatsioonide või dokumentatsiooniga;

e) juriidilised isikud, kes tegelevad peamiselt nimetatud liiki uurimis- või õpetamisülesannetega Austria teaduses või majanduses või nendega seotud teaduspublikatsioonide või dokumentatsiooniga. Teiseks eelduseks on, et kohalik omavalitsus omaks selles juriidilises isikus vähemalt enamusosalust või et see juriidiline isik kui organisatsioon järgib maksukorralduse seaduse (Bundesabgabenordnung) § 34 ja järgnevate paragrahvide tähenduses ainult teaduslikke eesmärke.

Alapunktide d ja e eeldusi tuleb vastaval organisatsioonil tõendada Finanzamt Wieneri tehtud tingimusliku otsusega 1/23, millest võib igal ajal taganeda. Kõik organisatsioonid, kellele on selline otsus väljastatud, tuleb vähemalt kord aastas avalikustada Bundesministerium für Finanzeni kodulehel elektroonilises vormis. Annetuste koguväärtuse võib maha arvata, kui see koos punkti 2 tähenduses annetuste koguväärtusega ei ületa kokku 10% vahetult eelnenud majandusaasta kasumist.

[...]"

Vaidluse aluseks olevad asjaolud ja kohtueelne menetlus

7 Komisjon palus 12. mai 2005. aasta kirjaga Austria Bundesfinanzministeriumil (rahandusministeerium) täpsustada, kas kooskõlas EStG § 4 lõike 4 punktiga 5 (nüüd muudetud EStG § 4a punkt 1) võivad annetuste saajaks olla ainult Austrias asuvad organisatsioonid või võib tegemist olla ka samasuguste organisatsioonidega, mille asukoht on mõnes muus liidu liikmesriigis või Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) riigis.

8 Bundesfinanzministerium vastas sellele kirjale 5. septembri 2005. aasta kirjaga, milles ta kinnitas, et EStG § 4 lõike 4 punkti 5 alapunktidega a–d piiritletud annetuste saaja saab olla vaid Austria organisatsioon. EStG § 4 lõike 4 punkti 5 alapunkti e kohaldamine seevastu ei ole selle sätte sõnastuse kohaselt piiratud residendist organisatsioonidega.

9 Komisjon saatis 4. aprillil 2007 Austria Vabariigile esimese märgukirja, milles ta leidis, et EStG § 4 lõike 4 punkti 5 alapunktid a–e on vastuolus EÜ artikliga 49 ja EMP lepingu artikliga 36, ning palus liikmesriigil esitada oma seisukoht selles asjas kahe kuu jooksul kirja saamisest.

10 Austria Vabariik vaidlustas 5. juuni 2007. aasta vastuses teenuste osutamise vabadust käsitlevate sätete kohaldamise, esitades argumendi, et vaidlusaluse sättega reguleeritud annetused ei ole tasu teenuse eest. Samuti eitas ta kapitali vaba liikumise mis tahes rikkumist.

11 Täiendavas, 6. mai 2008. aasta märgukirjas, mis on Austria Vabariigile edastatud 8. mail 2008, täiendas komisjon oma esimeses märgukirjas esitatud õiguslikku hinnangut, osutades, et lisaks teenuste osutamise vabadusele tugineb ta oma hinnangutes ka kapitali vaba liikumist käsitlevatele sätetele, st EÜ artiklile 56 ja EMP lepingu artiklile 40, kuna kõnealused maksuõigusnormid muudavad vähem atraktiivseks liidu teistes liikmesriikides või EMP teistes riikides asuvatele organisatsioonidele tehtud annetused.

12 Austria Vabariik vastas 9. juuli 2008. aasta kirjaga, milles ta viitas peamiselt oma 5. juuni 2007. aasta vastusele, mille kohaselt ei ole rikutud ei teenuste osutamise vabadust ega kapitali vaba liikumist.

13 Kuna komisjoni see vastus ei rahuldanud, esitas ta 19. märtsil 2009 põhjendatud arvamuse, milles ta tegi järelduse, et Austria Vabariik on rikkunud EÜ artiklist 56 ja EMP lepingu artiklist 40 tulenevaid kohustusi sellega, et ta lubab uurimis- ja õpetamisülesannetega tegevatele organisatsioonidele tehtud annetused maksustamisel maha arvata üksnes siis, kui need

organisatsioonid asuvad Austrias. EStG § 4 lõike 4 punkti 5 õiguslikus analüüsis tegi komisjon vahet ühelt poolt punkti 5 alapunktidel a–d ja teiselt poolt punkti 5 alapunktil e. Komisjoni sõnul teevad esimesena nimetatud sätted vahet organisatsiooni asukoha järgi. Üksnes neis sätetes nimetatud Austrias asuvatele organisatsioonidele tehtud annetusi saab tunnistada tegevuskuludeks, mida võib tulumaksust maha arvata. Kuigi EStG § 4 lõike 4 punkti 5 alapunkt e seevastu ei tee vahet annetuse saaja asukoha järgi, võimaldatakse annetuste tunnistamist tegevuskuludeks ikkagi üksnes siis, kui see juriidiline isik tegutseb peamiselt Austria teaduse või majanduse heaks.

14 Austria Vabariik kordas ja täiendas 25. mai 2009. aasta kirjas argumente, mis ta oli esitanud juba vastustes märgukirjale ja täiendavale märgukirjale. Neil asjaoludel otsustas komisjon esitada käesoleva hagi.

Hagi

Poolte argumendid

15 Komisjon on seisukohal, et muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktid a–d, mis lubavad maksustamisel maha arvata üksnes neile uurimis- ja õpetamisülesannetega tegelevatele organisatsioonidele tehtud annetused, mille asukoht on Austrias, välistades annetused samasugustele organisatsioonidele, mille asukoht on mõnes teises liidu liikmesriigis või EMP riigis, on vastuolus kapitali vaba liikumisega, mis on tagatud EÜ artikliga 56 ja EMP lepingu artikliga 40.

16 Austria seaduse selline säte on EÜ artikliga 56 põhimõtteliselt keelatud ega saa olla millegagi põhjendatud. Sätte sõnastusest ja argumentidest, mis Austria Vabariik kohtueelses menetluses esitas, nähtub selgelt, et säte teeb vahet puhtalt geograafiliste kriteeriumide järgi, nimelt selle järgi, kas annetuste saaja asukoht on Austrias. Kõik EÜ artiklit 56 puudutavad kaalutlused kehtivad *mutatis mutandis* ka EMP lepingu artikli 40 suhtes.

17 Austria Vabariik möönab, et muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktid a–d teevad teatud määral vahet Austrias asuvate organisatsioonide ja teistes liikmesriikides asuvate organisatsioonide vahel, kuid ta leiab, et see säte ei takista kapitali vaba liikumist. Esiteks ei ole muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktides a–d loetletud uurimis- ja õppeorganisatsioonid tema hinnangul objektiivselt võrreldavad teistes liikmesriikides asuvate sarnaste organisatsioonidega, kuna üksnes esimesena nimetatud organisatsioon saab Austria Vabariik avalikku võimu teostades mõjutada.

18 Teiseks leiab Austria Vabariik, et kui kapitali vaba liikumise piirang peaks leidma tõendamist, on see ülekaaluka üldise huviga põhjendatud. Täpsemalt teenib muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktides a–d loetletud organisatsioonidele tehtud annetuste maksustamisel mahaarvamise piiramine eesmärki säilitada ja tugevdada üldrahvalikust üldisest huvist lähtuvalt Austria seisundit kultuuri ja teaduskeskusena. Organisatsioonid, millele muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktid a–d ei laiene, võivad siiski nagu muud sarnased asutused, mille asukoht on mõnes muus liikmesriigis peale Austria Vabariigi, saada muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunkti e alusel kasu sellest, et annetuse võib maksustamisel maha arvata, kui nad taotleavad teaduse ja majanduse valdkonnas üldise huvi eesmärke.

19 Maksutulust loobumine seeläbi, et muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktides a–d loetletud uurimis? ja õppeorganisatsioonidele tehtud annetused võib maksustamisel maha arvata, on põhjendatud asjaoluga, et need organisatsioonid annavad oma panuse üldistes huvides sisuliste teenustega ja et need annetused võivad asendada maksude maksmist. Annetuste mahaarvamine selle sätte alusel võimaldab seega saada täiendavaid rahalisi vahendeid avalike ülesannete täitmiseks.

20 Muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktides a–d loetletud uurimis? ja õppeorganisatsioonidele tehtud annetuste maksustamisel mahaarvamise piirang on taotletava eesmärgi saavutamiseks sobiv ja vajalik. Mahaarvamise laiendamine organisatsioonidele, mille asukoht on teistes liikmesriikides peale Austria Vabariigi, ei võimalda tagada samu eesmärke, kuna selle tagajärjel tooks osa asjassepuutuvatest annetustest, mida võib maha arvata 10% ulatuses annetaja ettevõtte kasumist, kasu organisatsioonidele, kelle taotletavad eesmärgid ei järgi Austria Vabariigi üldisi huve, ning selle võrra väheneksid selles liikmesriigis asuvate organisatsioonide vahendid.

Euroopa Kohtu hinnang

21 Käesolevas kohtuasjas tuleb alustuseks täheldada, et nagu nähtub hagiavaldusest, viitab komisjon üksnes muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktidele a–d, mitte aga punkti 1 alapunktile e.

22 Komisjon väidab sisuliselt, et kuna muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktidega a–d, mis lubavad maksustamisel maha arvata selles sättes loetletud organisatsioonidele tehtud annetused, tehakse vahet üheainsa kriteeriumi, annetuse saaja asukoha järgi, siis on need vastuolus nii EÜ artikli 56 kui ka EMP lepingu artikli 40 nõuetega.

23 Olgu meenutatud, et kuigi väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kuuluvad otsesed maksud liikmesriikide pädevusse, peavad liikmesriigid nende kehtestamisel siiski arvestama liidu õigusega (vt eelkõige 28. oktoobri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-72/09: *Établissements Rimbaud*, kohtulahendite kogumikus veel avaldamata, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).

24 EÜ artikli 56 lõike 1 kohaselt on keelatud kõik kapitali liikumise piirangud liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel. Kuigi EÜ asutamisleping ei määratle kapitali liikumise mõistet, on siiski selge, et direktiiv 88/361 koos sellele lisatud nomenklatuuriga on selle mõiste määratlemisel suunava tähtsusega (vt 28. septembri 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-282/04 ja C-283/04: komisjon vs. *Madalmaal*, EKL 2006, lk I-9141, punkt 19). Kingid ja annetused on sätestatud direktiivi 88/361 I lisa rubriigis XI „Isiklikku laadi kapitali liikumine”.

25 Käesoleval juhul näeb muudetud EStG ette, et maksustamisel võib maha arvata käibekapitalist tehtud annetused EStG § 4a punkti 1 alapunktides a–e loetletud uurimis? ja õppeorganisatsioonidele. Niisiis, nagu möönis Austria Vabariik kohtueelse menetluse ajal, võivad § 4a punkti 1 alapunktides a–d määratletud annetuste saajad olla üksnes selles riigis asukohta omavad organisatsioonid.

26 Seega tuleb märkida, et asjassepuutuv maksustamisel mahaarvamise kord toob neile maksumaksjatele, kes teevad annetusi uurimis? ja õppeorganisatsioonidele, mille asukoht on mõnes muus liikmesriigis peale Austria Vabariigi, kaasa suurema maksukoormuse kui neile, kes teevad annetusi muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktides a–d loetletud organisatsioonidele. Kuna maksustamisel mahaarvamise võimalus võib olulisel määral mõjutada annetaja suhtumist, siis see, et mõnes muus liikmesriigis peale Austria Vabariigi asuvatele uurimis? ja õppeorganisatsioonidele tehtud annetusi ei saa maha arvata, võib pärssida maksumaksjate

valmisolekut neile organisatsioonidele annetusi teha (vt selle kohta 27. jaanuari 2009. aasta otsus kohtuasjas C-318/07: Persche, EKL 2009, lk I-359, punkt 38).

27 Seega on muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktid a–d kapitali liikumise piirang, mis on EÜ artikli 56 lõikega 1 põhimõtteliselt keelatud.

28 Vastavalt EÜ artikli 58 lõike 1 punktile a ei mõjuta EÜ artikli 56 sätted siiski liikmesriikide õigust „kohaldada oma maksuseaduste vastavaid sätteid, mis eristavad maksumaksjaid [...] nende kapitali investeerimise koha põhjal”. Seda erandit piirab omakorda EÜ artikli 58 lõige 3, mille kohaselt selle artikli lõikes 1 märgitud siseriiklikud meetmed „ei tohi kujutada endast suvalise diskrimineerimise vahendit ega varjatud piirangut kapitali ja maksete vabale liikumisele artikli 56 tähenduses”. Niisiis tuleb teha vahet EÜ artikli 58 lõike 1 punktiga a lubatud erineval kohtlemisel ja sama artikli lõikega 3 keelatud diskrimineerimisel.

29 Euroopa Kohtu praktikast nähtub, et selliseid liikmesriigi maksuõigusnorme, nagu antud juhul, mis eristavad liikmesriigi organisatsioonidele ja teises liikmesriigis asuvatele organisatsioonidele tehtud annetusi, võib pidada kapitali vaba liikumist käsitlevate asutamislepingu sätetega kooskõlas olevaks, kui erinev kohtlemine puudutab olukordi, mis ei ole objektiivselt sarnased või mida saab õigustada ülekaalukast üldisest huvist lähtudes. Peale selle, et erinev kohtlemine oleks õigustatud, ei tohi see minna kaugemale, kui on vajalik asjaomaste õigusnormide eesmärgi saavutamiseks (vt selle kohta 14. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-386/04: Centro di Musicologia Walter Stauffer, EKL 2006, lk I-8203, punkt 32, ja eespool viidatud kohtuotsus Persche, punkt 41).

30 Austria Vabariik väidab esiteks, et muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktides a–d loetletud organisatsioonid ei ole objektiivselt võttes sarnased vastavate uurimis- ja õppeorganisatsioonidega, mis asuvad teistes liikmesriikides. Kuna asjassepuutuvate annetustega seonduv maksustamise kord viib tegelikult maksumaksjate erineva kohtlemiseni nende kapitali investeerimise koha põhjal, leiab Austria Vabariik, et ühelt poolt muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktides a–d loetletud organisatsioonidele annetusi tegevate Austria maksumaksjate ja teiselt poolt teistes liikmesriikides asuvatele vastavatele organisatsioonidele annetusi tegevate maksumaksjate erinev kohtlemine on lubatud, arvestades annetuse saajate vahelisi erinevusi.

31 Austria Vabariigi sõnul on eristamine põhjendatud mõjuga, mida Austria avalik võim avaldab muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktides a–d loetletud organisatsioonidele, kusjuures teistes liikmesriikides asuvate organisatsioonide puhul see mõju puudub. Tänu sellele mõjule saab avalik võim määratleda üldist huvi teenivad eesmärgid selles sättes loetletud organisatsioonide jaoks, juhtida neid aktiivselt nende eesmärkide taotlemisel ja sekkuda, kui eesmärgid ei ole saavutatud.

32 Selles osas olgu märgitud, et kuigi liikmesriikidel on vabadus otsustada, milliseid üldsuse huvisid nad soovivad edendada, on nad neid huvisid omakasupüüdmatult taotlevatele ja nende eesmärkide elluviimist puudutavaid nõudeid järgivatele eraõiguslikele või avalik-õiguslikele organisatsioonidele maksusoodustusi andes kohustatud kasutama seda kaalutusõigust kooskõlas liidu õigusega (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Persche, punkt 48). Kuigi on tõsi, et siseriiklike ametiasutuste käsutuses on Austria territooriumil asuvate organisatsioonide tegevuse kontrollimiseks ja mõjutamiseks täiendavaid meetmeid võrreldes mõnes teises liikmesriigis asuvate organisatsioonidega, ei ole Austria Vabariik ikkagi tõendanud, et selline sekkumine asjassepuutuvate organisatsioonide juhtimisse on vajalik nende üldist huvi teenivate eesmärkide saavutamise tagamiseks, mida see liikmesriik püüab edendada.

33 Kuigi on õiguspärane, et liikmesriik võimaldab maksusoodustusi üldisest huvist tulenevaid teatud eesmarke taotlevatele organisatsioonidele, ei saa ta siiski anda neid soodustusi ainult oma territooriumil asuvatele organisatsioonidele (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Persche,

punkt 44).

34 Käesolevas kohtuasjas osutab Austria Vabariik sellele, et üldist huvi teeniv eesmärk, mida taotleb muudetud EStG § 4a punkt 1, on edendada Austriat teadus- ja hariduskeskusena. Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 56, on eesmärk määratletud nii, et seda teenivad peaaegu kõik uurimis- ja õppeorganisatsioonid, mille asukoht on Austrias, samas kui kõigi vastavate organisatsioonide puhul, mis asuvad mõnes teises liikmesriigis, on asjassepuutuva maksusoodustuse saamine automaatselt välistatud.

35 Sellest jäeldub, et ainus kriteerium, mille järgi saab maksumaksjaid, kes teevad annetusi organisatsioonidele, mille asukoht on Austrias, eristada maksumaksjatest, kes teevad annetusi mõnes teises liikmesriigis asuvatele vastavatele organisatsioonidele, on tegelikult annetuse saaja asukoht. Selline kriteerium ei saa juba määratluse järgi olla õige kriteerium, mille alusel hinnata, kas olukorrad on objektiivselt sarnased, ja seega teha kindlaks, mille poolest need objektiivselt erinevad (vt analoogia alusel teenuste osutamise vabaduse kohta 11. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-76/05: Schwarz ja Gootjes-Schwarz, EKL 2007, lk I-6849, punktid 72 ja 73).

36 Seega tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argumendid, mille kohaselt ühelt poolt muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktides a–d loetletud organisatsioonid ja teiselt poolt teistes liikmesriikides asuvad vastavad uurimis- ja õppeorganisatsioonid ei ole objektiivselt sarnases olukorras ning seega on põhjendatud Austria tulumaksukohustuslastest maksumaksjate erinev kohtlemine nende kapitali investeerimise koha põhjal.

37 Teiseks tuleb seoses ülekaaluka üldise huvi argumendiga osutada sellele, et kuigi Euroopa Kohus on 10. märtsi 2005. aasta otsuse kohtuasjas C-39/04: Laboratoires Fournier (EKL 2005, lk I-2057) punktis 23 kahtlemata tuvastanud, et uurimis- ja arendustegevuse edendamise puhul võib olla tegemist sellise põhjusega, leidis ta siiski, et sellised siseriiklikud õigusnormid, millega antakse uurimis- ja arendustegevusega seotud mahaarvamiste tegemise õigus üksnes seoses asjaomasest liikmesriigis tehtud uurimistöoga, on otseselt vastuolus liidu poliitikaga teadusuuringute ja tehnoloogia arendamise alal. Vastavalt EÜ artikli 163 lõikele 2 on selle poliitika eesmärk kõrvaldada uurimisalast koostööd takistavad fiskaaltõkked ja järelikult ei saa seda rakendada uurimis- ja arendustegevuse edendamiseks siseriiklikul tasandil. Sama kehtib ka asjassepuutuvate annetustega seotud maksustamise korra kohta, kuna Austria Vabariik tugineb samale eesmärgile, et piirata Austria uurimiskeskustele ja ülikoolidele tehtud annetuste mahaarvamist.

38 Mis puutub rahvusliku hariduse edendamise eesmärki, millele Austria Vabariik tugineb, siis isegi kui eeldada, et ülekaalukas üldine huvi, millega saab põhjendada kapitali vaba liikumise piiramist, võib ühtida selle eesmärgiga, peab piirav meede, et see oleks põhjendatud, ikkagi järgima proportsionaalsuse põhimõtet. Selles osas tuleb nentida, et Austria Vabariik ei ole esitanud ühtki argumenti, mis võiks tõendada, et eesmärki, mida ta selles valdkonnas taotleb, ei ole ilma vaidlusaluse sätteta võimalik saavutada ja et see ei ole saavutatav, kui kasutada meetmeid, mis piiravad vähem Austria maksumaksjate võimalust valida annetuste saajaid, kellele nad tahavad annetusi teha.

39 Austria Vabariik piirdub nimelt väitega, mis lisaks kõigele on üldsõnaline, et kui annetuste maksustamisel mahaarvamist laiendada teistes liikmesriikides asuvatele organisatsioonidele, läheb selle tagajärjel mujale osa annetustest, mis praegu tehakse Austria organisatsioonidele, ja seega vähenevad vahendid, mis antakse viimaste käsutusse tänu annetustest pärinevatele laekumistele. Liikmesriigi sõnul täiendavad eraannetustest pärinevad vahendid nende organisatsioonide eelarveid, nii et maksustamisel asjassepuutuvate annetuste mahaarvamisega saab anda nende avalike ülesannete täitmiseks täiendavaid rahalisi vahendeid, ilma et suureneksid eelarvelised kulutused.

40 Mis puutub sellesse argumenti, siis nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et vajadus hoida ära maksutulu vähenemine ei kuulu EÜ artiklis 58 loetletud põhjuste hulka ja seda ei saa ka pidada ülekaalukaks üldiseks huviks, mis võiks õigustada aluslepinguga kehtestatud vabaduse piirangut (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Persche, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).

41 Sellest järeldub, et vaidlusalusest korrast tulenevat kapitali liikumise piirangut ei saa õigustada põhjendustega, millele tugineb Austria Vabariik.

42 Kuna EMP lepingu artikli 40 sätetel on samasugune kohaldamisala kui sisult identsetel EÜ artikli 56 sätetel (vt 11. juuni 2009. aasta otsus kohtuasjas C-521/07: komisjon vs. Madalmaad, EKL 2009, lk I-4873, punkt 33, ja eespool viidatud kohtuotsus Établissements Rimbaud, punkt 22), siis on kõik eelnevad kaalutlused käesoleva vaidluse asjaoludel *mutatis mutandis* ülekantavad ka nimetatud artiklile 40.

43 Kõigist eelnevatest kaalutlustest ilmneb, et selles osas, millega muudetud EStG § 4a punkti 1 alapunktid a–d piiravad annetuste mahaarvamist tulumaksuga maksustamisel sellistele organisatsioonidele tehtud annetustega, mille asukoht on Austrias, on tegemist kapitali vaba liikumise piiranguga, mida käsitlevad EÜ artikkel 56 ja EMP lepingu artikkel 40.

44 Seega tuleb tuvastada, et kuna Austria Vabariik lubab uurimis- ja õpetamisülesannetega tegelevatele organisatsioonidele tehtud annetused maksustamisel maha arvata üksnes siis, kui need organisatsioonid asuvad Austrias, siis on ta rikkunud kohustusi, mis tulenevad EÜ artiklist 56 ja EMP lepingu artiklist 40.

Kohtukulud

45 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Austria Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista Austria Vabariigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. Kuna Austria Vabariik lubab uurimis- ja õpetamisülesannetega tegelevatele organisatsioonidele tehtud annetused maksustamisel maha arvata üksnes siis, kui need organisatsioonid asuvad Austrias, siis on ta rikkunud kohustusi, mis tulenevad EÜ artiklist 56 ja 2. mai 1992. aasta Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artiklist 40.

2. Mõista kohtukulud välja Austria Vabariigilt.

Allkirjad

1* Kohtumenetluse keel: saksa.